

ע"פ 15051/09/15 - טלאל אברהים נגד ועדה מקומית לתכנון מעלה חרמון

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

ע"פ 15051-09-15 אברהים נ' ועדה מקומית לתכנון מעלה חרמון
תיק חיצוני:

בפני	כבוד השופט סאאב דבור
מערער	טלאל אברהים
נגד	
משיבה	ועדה מקומית לתכנון מעלה חרמון

נוכחים:

מטעם המערער: עו"ד מויס.

מטעם המשיבה: עו"ד יבגני רובין.

המערער: בעצמו.

פסק דין

מבוא

1. מונח בפניי ערעור על גזר דינו של בית המשפט השלום בקרית שמונה (כב' השופט ניר מישורי לב טוב) מיום 18.06.15, לפיו הושתו על המערער עונשים אלה:
 1. מאסר בפועל לתקופה של חודשיים;
 2. הפעלת מאסר על תנאי של 3 חודשים במצטבר. קרי, בסופו של יום, הוטלו על המערער 5 חודשי מאסר אשר הומרו לעבודות שירות;
 3. קנס בסך 35,000 ₪;
 4. חתימה על התחייבות בסך 50,000 ₪;
 5. צו איסור שימוש במבנה.

כתב האישום

עמוד 1

2. נגד המערער הוגש כתב אישום המייחס לו עבירה של **אי קיום צו בית משפט**, עבירה לפי סעיף 210 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה - 1965 (**להלן: "החוק"**).
3. בהתאם לעובדות כתב האישום, ביום 06.01.2004 ניתן גזר דין בת.פ. 5003/03 (בית משפט השלום במסעדה), לפיו נצטווה המערער להרוס בתוך 12 חודשים מיום מתן גזר הדין תקרת בטון ביניים אשר יוצקה בתוך בניין ויצרה שתי יחידות דיור נוספות בשטח של כ- 250 מ"ר, במקרקעין הנמצאים במסעדה במגרש 351 בתחום תוכנית ג/5867 (**להלן: "המקרקעין"**), הנמצאים במרחב התכנון של המשיבה.
4. בתאריך 07.02.2008 במסגרת ת.פ. 5159/05 (בית משפט השלום במסעדה), הוארך הצו ב- 12 חודשים. דהיינו, עד ליום 07.02.2009.
5. למרות הנ"ל, המערער הפר את צו ההריסה, ועל אף האמור בגזר הדין, לא הרס את המבנה ולא קיבל היתר לבניה עד ליום 14.03.2010. מכאן, כתב האישום נשוא הליך זה.

גזר הדין ומתחם העונש

6. המערער הודה והורשע בעובדות כתב האישום במסגרת ההליכים בבית משפט קמא.
7. לאחר שהצדדים העלו את טיעוניהם לעונש, גזר בית המשפט קמא את דינו והטיל עליו עונשים, כפי המפורט לעיל.
8. במסגרת גזר הדין, פסע בית המשפט במתווה של תיקון 113 לחוק העונשין; בעשותו כן, ולצורך קביעת מתחם העונש ההולם, בחן את הערך החברתי המוגן שנפגע כתוצאה מביצוע העבירה לצד מידת אשמו של המערער ומידת הנזק, את הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה וכן, את מדיניות הענישה הנהוגה.
9. בשים לב, לפגיעה בערך המוגן ולצורך במיגור עבירות בניה-בלתי-חוקית בכלל ואי קיום הוראות בתי המשפט בפרט (כל זאת על רקע שטח הבניה הבלתי חוקית ומצבו הכלכלי הנטען של המערער) ונסיבות ביצוע העבירה, קבע בית המשפט את מתחם העונש ההולם כנע בין מאסר מותנה בן 3 חודשים לבין 6 חודשי מאסר בפועל אשר יכול וירוצו בעבודות שירות, קנס הנע בין 15,000 ₪ עד 80,000 ₪, חתימה על התחייבות כספית וצו איסור שימוש.

10. בית משפט קמא המשיך, ובחן אם יש מקום לסטות ממתחם העונש ההולם ולא מצא, כי במקרה זה קיימים טעמים המצדיקים סטייה מהמתחם, לא לקולא ולא לחומרה.

11. לאחר מכן, בחן בית המשפט קמא את העונש המתאים למערער בתוך גדר מתחם העונש ההולם, ולאחר ששקל את כל השיקולים ואת כל הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, הגיע לתוצאה הסופית כפי העולה מרכיבי גזר הדין.

טיעוני המערער

12. לטענת המערער, הוא עשה כל אשר ביכולתו על מנת להביא להכשרת הבניה שבגינה הועמד לדין, אך פועלו זה לא הניב פרי. הוא לא נח על זרי הדפנה, כי אם פעל ובמרץ לצורך קבלת ההיתרים; ראה התייחסות לכך בהודעת הערעור.

13. לדידו, בנסיבות האופפות את ההתרחשות העובדתית כאן, מתחם העונש ההולם אמור להתחיל (בגבול התחתון) מהימנעות מהפעלת עונש המאסר המותנה תוך מתן הוראה על הארכתו או חידושו.

14. המדובר במאסר מותנה אשר הוטל בשנת 2008 במסגרת הסדר טיעון כשהמערער לא היה מיוצג והופעל, כאמור, בשנת 2015 בשל העובדה, כי מדובר בעבירה מתחדשת.

15. בפסיקה ניתן למצוא דוגמאות בדבר מקרים של אי קיום צו בית המשפט משך שנים, מבלי שהוטל כלל עונש של מאסר ואף לא בדרך של עבודות שרות. ב"כ המערער ערך טבלה מסודרת של דוגמאות בעמ' 5-7 לנימוקי הערעור.

16. עוד, טען המערער, כי המקרה העומד בפתחנו אינו נמנה על המקרים שמצדיקים החמרה בעונש לצורך הרתעת הרבים.

17. ביחס לרכיב הקנס, ביקש בא כוח המערער לתקוע את יתדות טיעונו במצב הכלכלי הקשה של המערער ומשפחתו; עוד ציין, כי אשתו סובלת ממצב רפואי קשה. בהקשר זה, יש לציין, כי המערער ביקש לצרף ראיות נוספות בשלב הערעור אשר לדידו יש בהן כדי לשקף את מצבה הרפואי העדכני והאמיתי של אשתו ובהסכמת הצד השני, המסמכים הוגשו.

18. ביחס לצו איסור שימוש, עתר המערער לבטל את הצו בעיקר בשל היותו חסר כל בית. ככל וצו איסור השימוש יישאר בתוקף, יאלץ הוא וגם בני משפחתו לצאת לרחוב, ללא קורת גג, כך לטענתו.

19. ב"כ המערער הפנה לתיק 36745-11-09 (שלום, צפת) **הועדה המקומית לתו"ב אצבע הגליל נגד רמזיה הייב** (להלן: "**תיק רמזיה הייב**") אשר לדידו, דומה לענייננו. שם, ראה בית המשפט לנכון להאריך את המאסר על תנאי אשר הוטל ולחייב את הנאשמת בתשלום קנס על סך של 15,000 ₪; זאת מבלי להטיל צו איסור שימוש. ב"כ המערער מבקש לגזור גזירה שווה לענייננו. ראה התייחסות

לכך בהמשך.

20. מכאן, עתר המערער לצוות על הארכת או חידוש המאסר המותנה תוך ביטול רכיב המאסר בפועל והמאסר המותנה אשר הוטל, להפחית את גובה הקנס שהושת ולבטל את צו איסור השימוש.

טענות המשיבה

21. לדידי המשיבה, אין כל הצדקה להתערבות בית המשפט בגזר דינו של בית משפט קמא. המערער כאן "נח על זרי הדפנה" ולא טרח לפנות מבעוד מועד בבקשה לקבלת היתרי בניה. הוא המתין לתכנית הכללית שהליכי אישורה, מטבע הדברים, אורכים זמן. אמנם, כאמור, התכנית אושרה בינתיים. אולם, המערער כאן, לא טרח להגיש בקשות מבעוד מועד לקבלת היתרים.
22. לדידי המשיבה, גזר הדין אינו חמור כלל ועיקר ואף נוטה לקולא. מכוח ההלכה הפסוקה, העונש המתאים לעבירות של הפרת צווים הינו מאסר בפועל. גם באשר לקנס, בית משפט קמא, הגיע לתוצאה אליה הגיע רק לאחר שבחן היטב את הכנסותיו של המערער ואת טענותיו באותו הקשר, ומשכך אין מקום להתערב בעונש כפי שזה הוטל במקור.
23. המשיבה דחתה את טענותיו של המערער אחת לאחת; ובאשר לטענה שנוגעת למועד כניסתם לתוקף של צווי ההריסה ואיסור-השימוש, לדידה, אין מקומה של טענה זו להידון כאן אלא במסגרת בקשה לארכה לביצוע צווים, מכוח הוראות סעיף 207 לחוק התכנון והבניה.

דין

24. כאמור, הערעור כאן מופנה נגד גזר הדין; הלכה ידועה היא, כי ערכאת הערעור אינה נכנסת לנעליה של הערכאה הדיונית בסוגיה זו ואינה יושבת בשנית על המדוכה, כך שהתערבותה מוגבלת למקרים בהם הערכאה הדיונית נכשלה בטעות או שהעונש שנגזר על ידה חורג בצורה קיצונית מן העונשים המוטלים בדרך כלל בנסיבות דומות; ראו ע"פ 1242/97 **ליאור נ' מדינת ישראל** (לא פורסם, [פורסם בנבו], 3.2.1998); ע"פ 9097/05 **מדינת ישראל נ' ורשילובסקי** (לא פורסם, [פורסם בנבו], 3.7.2006); ע"פ 10159/07 **מדינת ישראל נ' שהואן** (לא פורסם, 14.2.2008).
25. המערער מלין בפנינו גם על מתחם העונש בציינו, כי הרף התחתון של מתחם העונש מתחיל מאפשרות של אי הפעלת מאסר מותנה ו/או מתן הוראה על הארכתו.
26. עבירות נגד חוקי התכנון והבניה, הפכו זה מכבר למכת מדינה ובתי המשפט נדרשו לא אחת לנקוט יד קשה נגד מבצעייהן בניסיון למגר תופעה זו. עבירה של אי קיום צו בית משפט בניגוד לסעיף 210 לחוק התכנון והבניה, הינה עבירה החותרת תחת שלטון החוק ויש להוקיעה מהשורש. עבירה זו מלמדת על זלזול בצווי בית משפט והדברים אמורים במיוחד בהקשר של חוקי התכנון והבניה. לפיכך, נפסק, כי על בתי המשפט לתרום את חלקם במיגור תופעה זו בדרך של השתת עונשים מרתיעים. ראו לדוגמה,

רע"פ 2809/05 גבראל טסה נ' מדינת ישראל (22.05.05).

יפים דברים שנפסקו בע"פ 6415-08-07 ניגר נ' עיריית רעננה ואח' (05.05.08):

"עבירה של אי קיום צו בית משפט בניגוד לסעיף 210 לחוק התכנון והבניה הינה עבירה חמורה בפרט לנוכח התופעה המדאיגה של אי ציות לחוק וזלזול בצווי בית המשפט דרך כלל ובתחום התכנון והבניה בפרט. בתי המשפט מחויבים לשאת במלאכת מיגור התופעה בדרך של השתת ענישה גומלת ומרתיעה".

27. על הענישה הראויה במקרים דומים, עמדה כב' הנשיאה (כתוארה דאז) השופטת ביניש בפס' 9 לפסק דינה ברע"פ 11920/04 נאיף נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 26.3.2007):

"בית משפט זה פסק בעבר כי בעבירות של הפרת צווים שיפוטיים בתחום התכנון והבניה מן הראוי ככלל להטיל עונשי מאסר בפועל של ממש. זאת, הן נוכח הצורך להיאבק בעבירות של בנייה בלתי חוקית, שזה מכבר הוכרו על ידי בית משפט זה כ"מכת מדינה", והן נוכח הפגיעה החמורה בשלטון החוק שנגרמת כתוצאה מהפרתם של צווים שיפוטיים (ראו לדוגמה: ר"ע 23/83 פור נ' מדינת ישראל, פ"ד לח(1) 533, 535-536; רע"פ 4203/03 בוראת נ' הוועדה המחוזית לתכנון ובניה חיפה (לא פורסם); רע"פ 2809/05 טסה נ' מדינת ישראל (לא פורסם))."

28. עיון בפסיקה אליה הפנה ב"כ המערער בטיעונו, מלמד, כי מתחם העונש המתאים והנכון בנסיבות העניין, נע בין מאסר על תנאי לבין מאסר לתקופה שבין 3-6 חודשים אשר יכול וירוצו בעבודות שירות לצד עונשים נוספים של קנס וחתימה על התחייבות. ראה לדוגמה, תיק תו"ב 6861-12-09 (שלום צפת) **הועדה המקומית לתכנון ובניה נגד הייב איוב**, אליו הפנה ב"כ המערער; באותו תיק קבע כב' השופט, כי מתחם העונש נע בין 4 חודשי מאסר על תנאי לבין ששה חודשי מאסר וקנס הנע בין 40,000 ₪ לבין 150,000 ₪; הנאשם שם נידון ל- 120 ימי מאסר על תנאי, קנס בסך 50,000 ₪ לצד חתימה על התחייבות. ערעור אשר הוגש על חומרת העונש נדחה בהסכמת הצדדים.

29. במסגרת תיק ע"פ 2548-09-14 **כחלוני ואח' נ' הועדה המקומית לתכנון ובניה**, קבעה כב' השופטת הלמן, כי לא מצאה טעות במתחם העונש ההולם אשר נקבע על ידי בית משפט קמא (סעיף 12 לפסק הדין). באותו תיק, נידונה עבירה של אי קיום צו ומתחם העונש נקבע כנע בין מאסר מותנה בן 3 חודשים לבין מאסר בפועל למשך מספר חודשים בעבודות שירות, קנס בין 15,000 ₪ לבין

65,000 ₪ וחתימה על התחייבות.

30. עיננו הרואות, בית משפט קמא לא טעה בקביעת מתחם העונש ההולם. אכן, מנעד הענישה הוא רחב; כל מקרה ונסיבותיו הוא. בנסיבות התיק עסקינן, לא ראיתי, כי נפלה שגגה המצדיקה התערבות במתחם כפי שנקבע.

31. ישאל השואל, האם בית משפט קמא מיקם את העונש הראוי (למערער כאן) במקום הנכון על סרגל ההלימה. האם הענש הראוי, כפי שהוטל במקור, משקף נכונה את מגוון הנסיבות והשיקולים הרלוונטיים שאינם קשורים בביצוע העבירה? האם אין הצדקה להקל בעונשו של המערער?

32. כפי טיעוני ההגנה, המערער עשה מאמצים למען השגת ההיתר. יחד עם זאת, אין לתת יד ו/או להצדיק, ולו ברמז, כל התנהגות ו/או התרחשות שיש בה משום בניה ללא היתר והפרה של הוראות החוק. בית המשפט קמא בחן היטב, ובצדק, את היקף הבניה ללא היתר, את העובדה כי המדובר בעבירה אשר בוצעה כאשר ריחף מעל ראשו של המערער מאסר על תנאי אשר לא הניאו מביצוע העבירה וכן, את השיקול של הרתעת הרבים.

33. כלל נקוט הוא, כי עת בא בית המשפט למקם את עונשו של המערער הספציפי העומד בפניו על סרגל ההלימה, עליו לתור אחר נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, כגון; גילו של המערער, מצבו הכלכלי כפי שהוכח וניסיונותיו לחזור למוטב ופועלו למען השגת האישורים הנחוצים; כל אלה יחד, מטים את הכף אל עבר מיקומו של המערער בגבול התחתון של מתחם העונש ההולם. על כן, מוצא אני נכון להתערב בעונש אשר נקבע; זאת בשני מישורים: **האחד** כך שריצוי עונש המאסר אשר הוטל במסגרת תיק זה והפעלת המאסר המותנה יהיו בחופף. קרי, המערער ירצה 3 חודשי מאסר בעבודות שירות.

השני; גובה הקנס; המערער מלין גם על גובה הקנס כפי שהוטל על-ידי בית משפט קמא; ניכר, כי בית משפט קמא בחן את יכולתו הכלכלית של המערער ואת הכנסותיו והוצגו בפניו מסמכים מתאימים. לדידי המערער, הצליח הוא להוכיח מצב כלכלי קשה ועוד, עלה בידו להוכיח, כי הוא המפרנס היחיד כאשר אשתו סובלת מבעיות רפואיות. בבחינת נסיבותיו של הנאשם, כושרו הכלכלי ומדיניות הענישה כפי שמצטיירת משורה של פסקי דין אשר ניתנו במקרים דומים, נדמה, כי בית משפט קמא החמיר מעט עם המערער בקביעת גובה הקנס. בנסיבות התיק, ובהינתן העובדה, כי המערער נידון גם למאסר בפועל, ניתן לטעמי להסתפק בקנס בסך 25,000 ₪.

34. באשר לצו לאיסור שימוש; כנטען על ידי הצדדים, עובר למועד גזר הדין, תכנית המתאר החדשה אושרה. עוד, במהלך הדיון בפניי, הוצג מסמך של המהנדס ממנו עולה, כי המערער פעל להגשת בקשה להיתר בניה. כטענת המערער, הותרת הצו על כנו תשאיר אותו ללא קורת גג; בנסיבות העניין, ובהתחשב באמור, יהא זה נכון וצודק להורות על הארכת מועד כניסתו לתוקף של צו איסור השימוש עד ליום 01.12.16.

35. לא מצאתי מקום לקבל את טענת המשיבה לפיה, בקשה להארכת מועד אין מיקומה להידון כאן,

אלא במסגרת בקשה לאורכה לפי סעיף 207 לחוק. בסמכותה של ערכאת הערעור במסגרת הדין בערעור על גזר הדין, להיזקק גם לבקשה להארכת מועד כניסה לתוקף של צו תחת ביטולו של אותו הצו.

36. לא נעלם מעיני גזר הדין אליו הפנה המערער בעניין **רמזיה הייב** הנ"ל; במסגרת אותו תיק, נמנע בית המשפט מהפעלת מאסר מותנה וחלף זאת הורה על הארכתו לתקופה של שנתיים. בית המשפט, נימק את החלטתו שם בפגיעת העונש בנאשמת שכן, המדובר היה בנאשמת בת 54, אם לשבעה ילדים כאשר אחת הילדות סובלת מתסמונת דאון כך ששליחת הנאשמת שם לריצוי עונש של מאסר בפועל עלולה הייתה לפגוע בה באופן קשה וקיצוני.

בעניינו, המצב שונה. כאן, לא הצביע המערער על נימוקים המצדיקים הארכת המאסר על תנאי חלף הפעלתו. יתרה מזו, המאסר הומר לעבודות שירות. כן, כפי החלטתי כאמור לעיל, המאסרים הופעלו באופן חופף ולא במצטבר.

לסיכום

37. יוצא אפוא, כי אני מקבל את הערעור חלקית כך שעונש המאסר בפועל אשר הושת על המערער ירוצה בחופף לעונש המאסר על תנאי אשר הופעל קרי, המערער ירצה שלושה חודשי מאסר בעבודות שירות. המערער יתייבב לתחילת ריצוי ענש עבודות השרות ביחידה של עבודות השרות במתחם תחנת משטרת טבריה ביום 1/8/16 או במועד אחר שהממונה יורה עליו.

כמו כן, אני מעמיד את הקנס בו חויב המערער על סך של 25,000 ₪. התשלום של הקנס יימשך בהתאם למתווה כפי שנקבע על-ידי בית משפט קמא.
צו איסור השימוש יכנס לתוקפו ביום 01.12.16.

38. אין שינוי ביתר רכיבי גזר הדין.

המזכירות תמציא פסק דין זה לממונה על עבודות שירות.

ניתן היום, כ"ז סיוון תשע"ו, 03 יולי 2016, בנוכחות הצדדים.